

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการของบัณฑิตในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาดนตรีที่มหาวิทยาลัยพายัพครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด และหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาการเปิดสอนหลักสูตรปริญญาโทสาขาดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาไทยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและประวัติภาควิชาดุริยศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ โดยศึกษาจากเอกสารและคำวา

1.2 วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาการเปิดสอนหลักสูตรปริญญาโทสาขาดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาไทย เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและประวัติภาควิชาดุริยศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ หลังจากนั้นจึงได้นำข้อความรู้ที่ได้รับมากำหนดข้อคำถามเพื่อสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยกำหนดข้อคำถามจากกรอบแนวคิด เครื่องมือที่สร้างขึ้นมีดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์จำนวน 2 ฉบับดังนี้

1.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับอาจารย์ภาควิชาดุริยศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ ประกอบไปด้วย 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็นต่าง ๆ จำนวน 8 ข้อ

1.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี ประกอบไปด้วย 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็นต่าง ๆ จำนวน 13 ข้อ

2. แบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับดังนี้

2.1 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาวิชาเอกดนตรี ประกอบไปด้วย 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบเลือกตอบจำนวน 6 ข้อและคำถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ

2.2 แบบสอบถามสำหรับศิษย์เก่าภาควิชาดุริยศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ ประกอบไปด้วย 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบเลือกตอบจำนวน 7 ข้อและคำถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ

ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่เรียน สถาบันการศึกษา ภูมิลำเนา เครื่องดนตรีเอก วิชาดนตรีที่ชอบเป็นพิเศษ ความต้องการในการศึกษาต่อและปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาต่อ สาขาวิชาที่ต้องการศึกษา (วิชาเอก) เหตุผลการเลือกสถาบันศึกษา การได้มาซึ่งค่าเล่าเรียน ช่วงเวลาศึกษาที่สะดวก ความสนใจในการเข้าศึกษา รูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม ส่วนคำถามปลายเปิดเป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติที่ดีของบัณฑิตทางดนตรีและอื่น ๆ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อจัดทำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้วให้นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดไปขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านความเหมาะสมของการตั้งคำถาม ความครอบคลุม และอื่น ๆ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

การดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. สืบค้นจำนวนและที่อยู่ของศิษย์เก่าภาควิชาดุริยศิลป์ ตั้งแต่บัณฑิตรุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 25 พบว่ามีจำนวน 336 คน ได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามบางส่วนทางไปรษณีย์ บางส่วนผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเอง บางส่วนส่งทาง E-mail รวมจำนวนศิษย์เก่าที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 81 คน

2. ออกเก็บข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาในภาคเหนือที่เปิดสอนวิชาดนตรีด้วยตนเอง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้บริหารหลักสูตรทั้ง 8 สถาบัน ดังนี้

- อาจารย์บดินทร์ วรอุไร
หัวหน้าภาควิชาดุริยศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ
- อาจารย์แก้วกร เมืองแก้ว
หัวหน้าโครงการดุริยางศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- อาจารย์ภูวนัย อุไรมาน
ประธานโปรแกรมดนตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
- อาจารย์ศิริพร ปัดตะพงส์
ประธานโปรแกรมดนตรี สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
- ผ.ศ. รณชิต แม้นมาลัย
ประธานโปรแกรมดนตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
- อาจารย์วิเศษ กัทรพงษ์
ประธานโปรแกรมดนตรี สถาบันราชภัฏนครสวรรค์
- อาจารย์ธำปณพงษ์ รัตน์ชมภู
ประธานโปรแกรมดนตรี สถาบันราชภัฏกำแพง
- อาจารย์สมบัติ เวชกามา
ประธานโปรแกรมดนตรี สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์

2.2 สัมภาษณ์คณาจารย์ที่สอนวิชาดนตรีในสถาบันต่าง ๆ ทั้ง 8 สถาบัน จำนวน

28 คนดังนี้

- อาจารย์ภาควิชาดุริยศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 14 คน
  - อาจารย์ภาควิชาดนตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 3 คน
  - อาจารย์ภาควิชาดนตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 1 คน
  - อาจารย์ภาควิชาดนตรี สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามจำนวน 3 คน
  - อาจารย์ภาควิชาดนตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 3 คน
  - อาจารย์ภาควิชาดนตรี สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 3 คน
  - อาจารย์ภาควิชาดนตรี สถาบันราชภัฏกำแพง จำนวน 1 คน
- รวมจำนวน 28 คน

2.3 สัมภาษณ์นักศึกษาเอกดนตรีโดยใช้แบบสอบถามดังนี้

นักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ	จำนวน 29 คน
นักศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงราย	จำนวน 7 คน
นักศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม	จำนวน 12 คน
นักศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่	จำนวน 38 คน
นักศึกษาสถาบันราชภัฏนครสวรรค์	จำนวน 14 คน
นักศึกษาสถาบันราชภัฏลำปาง	จำนวน 30 คน
นักศึกษาสถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์	จำนวน 22 คน
	รวมจำนวน 152 คน

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามครบถ้วนแล้ว นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) นำเสนอในรูปแบบของความถี่ ร้อยละ ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีไม่ถึง 500 คน จึงไม่สามารถสุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางมาตรฐานได้ ผู้วิจัยจึงใช้สูตรการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. ประชากรหลักสิบใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 20-25
2. ประชากรหลักร้อยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 15-20
3. ประชากรจำนวนหลักพันใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนร้อยละ 10-15

(อ้างถึงใน บุญชุม ศรีสะอาด : 2540)

รายละเอียดการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารหลักสูตรวิชาดนตรีจากสถาบันต่าง ๆ จำนวน 8 คน สัมภาษณ์ทั้ง 8 คนโดยไม่สุ่มกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากจำนวนประชากรมีไม่ถึง 10 คน
2. อาจารย์ผู้สอนจำนวน 56 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 จากการคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 14 คน เนื่องจากต้องการความเที่ยงในผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากอาจารย์จำนวน 28 คน

3. นักศึกษาปัจจุบันชั้นปีที่ 3 และ 4 ทุกสถาบันรวมทั้งสิ้นจำนวน 369 คน ใช้กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 20 จากการคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 74 คน เนื่องจากต้องการความเที่ยงในผลการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากนักศึกษาจำนวน 152 คน

4. ศิษย์เก่าภาควิชาดุริยศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพจำนวน 336 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 จากการคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 67 คน เนื่องจากต้องการความเที่ยงในผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากศิษย์เก่าจำนวน 81 คน

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาการดำเนินการทั้งสิ้น 21 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2545 ถึงสิ้นสุดวันที่ 31 พฤษภาคม 2547 ดังต่อไปนี้

ปี พ.ศ. 2545

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาการดำเนินงาน		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ทบทวนวรรณกรรม/สร้างเครื่องมือ			→

ปี พ.ศ. 2546

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาการดำเนินงาน (เดือนที่ 1 - 12)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ติดต่อดังหมาย		→										
เก็บข้อมูลภาคสนาม												→

ปี พ.ศ. 2547

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาการดำเนินงาน					
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล				→		
เขียนรายงานฉบับร่างเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ					→	
แก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จัดพิมพ์รูปเล่มและนำเสนอผลงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์						→